

Een grote brand bij een bandenfabriek zorgt in 2003 voor grote milieuschade.

Milieubescherming bij incidenten: regel het van tevoren!

De bescherming van het milieu bij incidenten krijgt nieuwe impulsen. Op 19 maart organiseerde het Nederlands Instituut Fysieke Veiligheid Nibra (NIFV) een werkconferentie over dit thema. De kernboodschap van de conferentie aan de sectoren brandweer, milieu en het bedrijfsleven luidde: de beste kansen om milieuwinst te boeken, liggen in de preventie- en preparatiefase. Wacht niet op een calamiteit, maar onderzoek van tevoren met alle relevante partners hoe onnodige milieuschade kan worden voorkomen.

De conferentie is een tussenstop in het project Milieubescherming bij incidenten. Doel was om met belanghebbenden en betrokken bedrijven en instanties het ambitieniveau betreffende milieubescherming vast te stellen. Voor het symposium waren behalve vertegenwoordigers van de brandweer ook deskundigen van wetenschap, milieuhandhaving, natuur- en waterbeheer, cultuurbeheer en het bedrijfsleven uitgenodigd. De uitkomsten van het symposium zullen worden verwerkt in een geactualiseerde milieubeschermingsstrategie.

De nieuwe publicatie die onder regie van het NIFV wordt gemaakt, bestaat uit vier deelproducten.

- Een 'casusroos' waarin 16 verschillende incidenttypen zijn beschreven.
- Een overzicht van de bestaande milieuregelgeving en het 'grijze gebied' er omheen.
- Een beslissingsmodel, ter ondersteuning van de besluitvorming in operationele crisisteam.
- Een literatuurstudie met achtergrondinformatie.

Het uiteindelijke doel is operationele crisisteam bij incidenten beter te

faciliteren bij het maken van afwegingen over de te volgen aanpak. Zoals: Blussen we die brand in een kunststofopslag wel of niet? Wat is erger: een langdurige uitstoot van kleine hoeveelheden schadelijke stoffen in de rookpluim in de lucht, of snelle brandbestrijding met ernstige verontreiniging van het milieu door het bluswater tot gevolg?

Dergelijke afwegingen moeten al van tevoren worden gemaakt, omdat er in de acute fase van een incident onvoldoende tijd is voor langdurig beraad, zo luidde een van de conclusies van de conferentie. Maar ook in de planning- en bouwfase van bedrijven kan al veel worden gedaan om milieueffecten van calamiteiten te beheersen.

Een belangrijk knelpunt in de preparatie is een categorie bedrijven, waarvan niet exact bekend is welk milieurisico zij bij brand kunnen opleveren. Fred Kok, secretaris van het Landelijk Overleg Milieuhandhaving, zei hierover: „Ik concludeer dat we in het dossier milieu en incidenten voor een deel een behoorlijke kennisachterstand hebben. Dat geldt vooral voor de categorie kleine en middelgrote

bedrijven, die niet altijd een milieuvergunning nodig hebben. Ik deel de conclusie dat we het voorkomen van milieuschade aan de voorkant moeten regelen. Maar je kunt de risico's pas goed managen als je ze kent.” Kok zei ook dat het niet alleen aan brandweer en gemeente is om bedrijven voorwaarden op te leggen om milieuschade bij brand te beperken. Hij zei dat ook van de bedrijven zelf een inspanning mag worden verwacht, als teken van het beginsel maatschappelijk verantwoord ondernemen. In dat opzicht was het jammer dat een aantal representanten van de recyclebranche verhinderd was. De transportsector en de calamiteitendienstverleners waren daarentegen goed vertegenwoordigd.

Jaarlijks zijn er in binnen- en buitenland legio voorbeelden van kleinere en grotere incidenten, waarbij het milieu schade oploopt. Een van de grootste milieurampen in Europa was de vervuiling van de Rijn na een grote brand bij het chemische concern Sandoz in het Zwitserse Bazel in 1986. Bekende incidenten in de afgelopen tien jaar waren een brand in een grondstoffenmagazijn van bandenfabriek Vredestein in Enschede in 2003 en een brand in een pindaroosterij in het Zeeuwse Sint Maartensdijk in juni vorig jaar. Beide branden waren tijdens de werkconferentie casus voor discussie.